

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการด้านอนามัยสิ่งแวดล้อมจากกิจกรรมท่องเที่ยว ของ ต.ศาลาด่าน อ.เกาะลันตา จ.กระบี่ มีขั้นตอน ดังนี้

1. ข้อมูลที่จำเป็นต่อการศึกษาวิจัย แบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ

ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary data) ได้จากการรวบรวมข้อมูลในพื้นที่ศึกษา ดังนี้

ข้อมูลจากแบบสอบถามของประชาชนในพื้นที่ ข้อมูลในส่วนนี้ประกอบด้วย

1. ข้อมูลพื้นฐานของประชากร
2. ข้อมูลผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม และผลกระทบต่อสุขภาพ อันเกิดจากกิจกรรมการท่องเที่ยว

ท่องเที่ยว

3. ข้อมูลด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการด้านสุขภาพสิ่งแวดล้อมจากกิจกรรม

ท่องเที่ยว

4. ข้อมูลด้านความต้องการมีส่วนร่วมในการจัดการด้านสุขภาพสิ่งแวดล้อม จากกิจกรรม

ท่องเที่ยว

5. ข้อมูลแนวทางที่ประชาชนจะเข้าร่วมจัดการการท่องเที่ยว

ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary data) ได้จากการศึกษาและรวบรวมข้อมูลจาก เอกสาร ตำรา

บทความ จากสถาบันการศึกษา ห้องสมุดต่างๆ และสิ่งตีพิมพ์จากหน่วยงานราชการและองค์กรที่เกี่ยวข้อง

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรในการศึกษาครั้งนี้ คือ ประชาชนใน ต.ศาลาด่าน อ.เกาะลันตา จ.กระบี่ จำนวน 2,500 คน
ครัวเรือน (ข้อมูล ณ ที่ว่าการอำเภอเกาะลันตา วันที่ 30 กันยายน 2554) ประกอบด้วย 5 หมู่บ้าน ได้แก่ บ้านศาลาด่าน บ้านพระแอะ บ้านโละบาหรา บ้านทุ่งหิเียง บ้านโละดูหยง

ขนาดตัวอย่าง (Sample size) ได้จากการคำนวณโดยใช้สูตร Taro Yamane

ดังนี้

$$n = \frac{N}{1+Nd^2}$$

เมื่อ

n = ขนาดของหน่วยตัวอย่างกลุ่มเป้าหมาย

N = ประชากรทั้งหมด

D = ระดับความมีนัยสำคัญ

แทนค่า

$$n = \frac{2,500}{1+2,500(0.05)^2}$$
$$= 344 \text{ คน}$$

กลุ่มตัวอย่างจำนวน 344 คริวเรือน ใช้วิธีสุ่มแบบบังเอิญ (Accidental Sampling) เก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม เก็บข้อมูลจากตัวแทน 1 คน ต่อ 1 คริวเรือน โดยตัวแทนต้องเป็นผู้ที่สามารถให้ข้อมูลในเรื่องที่ต้องการสอบถามได้เป็นอย่างดี สามารถหนังสืออ่านออก เขียนได้

3. เครื่องมือและวิธีในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลของการศึกษาคั้งนี้ คือ แบบสอบถามที่ผู้ศึกษาปรับปรุงจาก วรพัทธ์ เลอสิทธิศักดิ์ (2547) ประกอบด้วย 5 ส่วน

ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคล จำนวน 8 ข้อ ได้แก่ เพศ อายุ ชาติพันธุ์ อาชีพ ระยะเวลาที่อาศัยในชุมชน รายได้ ระดับการศึกษา สถานภาพการอยู่อาศัยในพื้นที่

ส่วนที่ 2 ข้อมูลสภาพปัจจุบันด้านสิ่งแวดล้อมและผลกระทบที่มีต่อสุขภาพจากกิจกรรมท่องเที่ยว คำถามด้านสภาพปัจจุบันด้านสิ่งแวดล้อม มี 5 ด้าน ได้แก่ ด้านขยะมูลฝอย ด้านทรัพยากรน้ำ ด้านการจราจรทางบก ด้านมลภาวะทางสายตาด้านการวางผังเมือง

คำถามด้านผลกระทบที่มีต่อสุขภาพ จากกิจกรรมท่องเที่ยว มี 4 ด้าน ได้แก่ สุขภาพด้านร่างกาย สุขภาพด้านสังคม สุขภาพด้านจิตใจ สุขภาพด้านจิตวิญญาณ

ส่วนที่ 3 ข้อมูลการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการด้านสุขภาพสิ่งแวดล้อม จากกิจกรรมการท่องเที่ยว มี 5 ด้าน ได้แก่ การค้นหาปัญหาและสาเหตุของปัญหา การวางแผน/ตัดสินใจใน การดำเนินกิจกรรมหรือโครงการ การลงทุน/ปฏิบัติกิจกรรมหรือโครงการ ติดตามและประเมินผล

ส่วนที่ 4 ข้อมูลความต้องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการท่องเที่ยว มี 4 ด้าน ได้แก่ ด้านความต้องการมีส่วนร่วมในการเสนอความคิดเห็น วางแผน และการตัดสินใจ ด้านความต้องการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ ด้านความต้องการมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล ด้านความต้องการมีส่วนร่วมในการแบ่งปันผลประโยชน์ที่เกิดจากการดำเนินงาน

ส่วนที่ 5 ข้อเสนอแนะ

ลักษณะคำถามเป็นคำถามในเชิงบวก และคำถามเชิงลบ แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มี 5 ระดับคือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด โดยมีความหมายและเกณฑ์การคิดคะแนนดังนี้

เกณฑ์กำหนดระดับความคิดเห็นในข้อความเชิงบวก (Positive Content)

มากที่สุด	ให้คะแนน	5	คะแนน
มาก	ให้คะแนน	4	คะแนน
ปานกลาง	ให้คะแนน	3	คะแนน
น้อย	ให้คะแนน	2	คะแนน
น้อยที่สุด	ให้คะแนน	1	คะแนน

เกณฑ์กำหนดระดับความคิดเห็นในข้อความเชิงลบ (Negative Content)

มากที่สุด	ให้คะแนน	1	คะแนน
มาก	ให้คะแนน	2	คะแนน
ปานกลาง	ให้คะแนน	3	คะแนน
น้อย	ให้คะแนน	4	คะแนน
น้อยที่สุด	ให้คะแนน	5	คะแนน

การแปลความหมายของระดับคะแนนเฉลี่ย เบสท์ (Best 1977: 181 - 182) โดยใช้เกณฑ์การประเมิน 5 ระดับคือ

ระดับความเห็น	ช่วงคะแนน
มากที่สุด	4.51 - 5.00
มาก	3.51 - 4.50
ปานกลาง	2.51 - 3.50
น้อย	1.51 - 2.50
น้อยที่สุด	1.00 - 1.50

วิธีการสร้างเครื่องมือวิจัย

1. ศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ แนวคิดเกี่ยวกับองค์ประกอบด้านสุขภาพสิ่งแวดล้อม แนวคิดเกี่ยวกับองค์ประกอบของแหล่งท่องเที่ยว แนวคิดเกี่ยวกับผลกระทบจากการท่องเที่ยว แนวคิดการมีส่วนร่วมของประชาชนกับการจัดการปัญหาสิ่งแวดล้อม เพื่อรวบรวมเป็นข้อมูลในการสร้างเครื่องมือวิจัย

2. สร้างเครื่องมือวิจัยให้สามารถวัดได้ตรงตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย

3. นำเครื่องมือวิจัยให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบ คือ

1. ผศ.ดร.อุมาพร มณีแนม
2. ผศ.พรเพ็ญ ภัทรนุชาพร
3. อาจารย์สุรรัตน์ รงเรือง

นำผลการตรวจสอบของผู้เชี่ยวชาญแต่ละท่านมารวมกันคำนวณหาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา ซึ่งคำนวณจากความสอดคล้องระหว่างประเด็นที่ต้องการวัดกับคำถามที่สร้างขึ้น โดยคำนวณจากดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามและวัตถุประสงค์ (Item-Objective Congruence Index : IOC) ผู้เชี่ยวชาญจะต้องประเมินด้วยคะแนน 3 ระดับ คือ

- +1 = สอดคล้อง หรือแน่ใจว่านวัตกรรมนั้นหรือข้อสอบข้อนั้นวัดจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมที่ระบุไว้จริง
- 0 = ไม่แน่ใจ ว่านวัตกรรมนั้นหรือข้อสอบข้อนั้นวัดจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมที่ระบุไว้
- 1 = ไม่สอดคล้อง หรือแน่ใจว่านวัตกรรมนั้นหรือข้อสอบข้อนั้นไม่ได้วัดจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมที่ระบุไว้

ค่าดัชนีความสอดคล้องที่ยอมรับได้ต้องมีค่าตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป

สูตรในการคำนวณ (กรมวิชาการ, 2545)

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

IOC คือ ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับจุดประสงค์

R คือ คะแนนของผู้เชี่ยวชาญ

$\sum R$ คือ ผลรวมของคะแนนผู้เชี่ยวชาญแต่ละคน

N คือ จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

4. นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (pretesting) กับประชาชนในตำบลศาลาด่านที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 ราย และนำแบบสอบถามหาค่าความเชื่อมั่นโดยวิธีหาค่าความสอดคล้องภายในโดยใช้สัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาค (Cronbach, L. J., 1951) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเท่ากับ 0.908 และสามารถแบ่งเป็นรายด้าน ดังนี้

4.1 แบบสอบถามด้านสภาพปัจจุบันด้านสิ่งแวดล้อม ได้ค่าเท่ากับ 0.529

4.2 แบบสอบถามด้านผลกระทบที่มีต่อสุขภาพ จากกิจกรรมท่องเที่ยว ได้ค่าเท่ากับ 0.787

4.3 แบบสอบถามด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการด้านสุขภาพสิ่งแวดล้อม จากกิจกรรมท่องเที่ยว ได้ค่าเท่ากับ 0.845

4.4 แบบสอบถามด้านความต้องการการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการด้านสุขภาพสิ่งแวดล้อม จากกิจกรรมท่องเที่ยว ได้ค่าเท่ากับ 0.639

5. นำแบบสอบถามไปใช้เก็บข้อมูลจริงจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 344 คน

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาครั้งนี้ได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีการทางสถิติด้วยคอมพิวเตอร์ โดยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป SPSS 13.0 for Windows สถิติที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ การแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยทางเลขคณิต ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการจัดการด้านสุขภาพสิ่งแวดล้อมจากกิจกรรมการท่องเที่ยว ใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) และ t-test